

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Henrici || Svsonis Viri Sanctita-||te, Ervditione Et
Mi-||racvlis Clari, Opera**

Seuse, Heinrich

Coloniae, 1615

Explanatio Svccincta Et Perspicva Novem Rvpivm, Per Nouem veræ
Salutis, & Abnegationis suiipsius Gradus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38029

EXPLANATIO SVCCINCTA ET PERSPI-

CVA NOVEM RVPIVM, PER NO-
*uem verae Salutis, & Abnegationis
sui ipsius Gradus.*

AVTHORE

D. HENRICO HARPPIO.

PRIMVS Abnegationis
Gradus est eorum, qui
vsque adeo sunt fixi in
Timore DEI, vt causa
Dei velint peccata que-
uis mortifera fugere. It
nimirum primus est ac-
cessus ad Dei similitudi-
nem. Vt enim per peccati

disimilitudinem à Deo non abiungimus, et
rursum ad illum gratiæ eius & virtutum me-
strarum similitudine nos adiungimus & acco-
dimus. Quo nos etiam Propheta regius horat-
tur. *Accedite, inquit, ad illum, & illuminamini,
& facies vestra non confundentur.* Sed illorum ho-
minum exigua est portio, si cum illis contem-
tur, qui in peccatis degunt: atque eorum illu-
stratio valde obscura est iustar nebulæ, ita vt
peccata mortifera vix internoscere ac evitare
sciant. Vita eorum periculosa est, conscientia
perplexa & scrupulosa nimis, sensus multis
cincti tentationibus, quibus ad vitia illicita
ac pro-

Psalm. 33.

ac proclives fiunt, salus eorum, id est, vtrum
 seruandi sint, dubia valde est, hostesq; tartarei
 magnopere sperant in vitia eos ruituros &
 damnados, eo quod sufficere putent, si morti-
 fera declinent vitia, dicentes cum Propheta:
*Illumina oculos meos, ne vnquã obdormiam in mor-
 te, ne quando dicat inimicus meus. Præualui aduersus* Psalm. 12.
 eum, atque ita in sui illuminatione manent fri-
 gidi ac desides, atque in multis etiam num na-
 turæ suæ commoda & sensuum fomenta aucu-
 pantur. Quamobrem tota illorum viuendi ra-
 tio in tartari & exitialium peccatorum extre-
 mis finibus versatur. Et licet vsque ad vlti-
 mum spiritum absque morti feris peccatis per-
 seuerent, at tamen horrendos & diuturnos
 Purgatorij sentient cruciatus, eo quod venia-
 lium culparum affect^o proscindere noluerint:
 atque opera eorum apud DEVM exigui erunt
 meriti, vtpote impura affectione & intentione
 peracta.

Secundus Gradus est illorum, qui diuinis
 obsequuntur instinctibus, & mundi huius
 vanitatem seridè fugiunt, honorumq; ho-
 minum, ex quibus possint meliores effici, con-
 silia & conuietum ac consuetudinem expetunt
 & inquirunt, memores illius Dauidici. *Cum* Psalm. 17.
*sancto sanctus eris, & cum viro innocente innocens e-
 rit: & cum electo electus eris, & cum peruerso peruer-
 teris.* Horum est copiosior illustratio: siquidem
 extimulantur ad vitandas omnes peccati oc-
 casiones, & ad sacras ædes & conciones, locaq;
 vbi possint virtutis capere incrementa, perpetim
 visitanda, ita vt possint dicere cum Pro-
 pheta:

Psalm. 113.

pheta: *Lucerna pedibus* (id est, affectibus) *meis* *et* *lumen semitis meis*, quas perfectio-
nis obtinendæ causa perquiro. Atqui istos se-
penumerò hostis malignus infestat, cupient
eos remissos, tepidos ac negligentes efficere et
ga strenuas virtutum actiones & exercitatio-
nes: qua in parte etiam sæpè, seducuntur, ob
quod mortifera duntaxat & grauiora venialia
peccata deueniunt, nec solliciti sunt ac circumspice-
nti ad declinandas hostis tendiculas & laqueos
in minoribus & occultis erratis siue defectibus
in remissiori viuendi ratione, & in immortali-
tatione sui: nec sese viriliter ad strenua virtu-
tum exercitia applicant. Siquidem malus spi-
ritus inuiciter, insidiosè & fallaciter eis insti-
llat confidentiam quandam & perniciosam se-
curitatem de bonitate Dei: idque eo quod cau-
sa Dei multa sibi abnegasse videantur: unde sibi
ipsis placent & vanè gloriantur, putantque se
iam aliquid esse: quod quidem in eis rectè &
subtiliter agitur, vt nec ipsi animaduertant.
Hinc porro proprio iudicio sapientes ac se solli-
ciunt, perinde quasi iam nullius vel consilio
vel auxilio opus habeant: atque ita celeriter in
multa labuntur vitia spiritalia.

Tertius Gradus eos complectitur, qui iam
dictis perfectius superarunt Mundum,
carnem, sensus & desidiã vel torporem,
amplectunturque dura & aspera poenitentia
opera & exercitia corporalia, scilicet, vt pos-
sint esse immunes à damnatione, & Purgatorij
sibi poenas diminuerè, & in caelis gloriosas co-
ronari: ad quos pertinet illa Dauidis vox:
Inclina

Inclinavi cor meum ad faciendas iustificationes tuas ^{Psalm. 118.}
 in aeternum propter retributionem, puta aeternae vi-
 ta. Isti eam merentur illustrationem, quam
 David precatur, dicens: *Faciem tuam illumina su-* ^{Psalm. 118.}
per seruum tuum, & doce me iustificationes tuas, sci-
 licet in externis corporalibus exercitijs, & vir-
 tutum actibus perficiendis. At nihilo minus
 hostis pestifer in quadam eos caecitate derinet,
 qua fit, ut spiritualium exercitationum celsitu-
 dinem minime perspiciant. Praecipua autem
 eorum exercitia sunt, famem, sitim, & frigus
 perpeti, ieiunijs & vigilijs operam dare, cilicij
 corpus affligere, & externas preces facere, quae
 vique Deo gratae sunt. & ad vitam spiritualem
 necessaria. Caeterum de internis exercitijs, & ut
 secundum interiorem hominem mortificare
 se debeant, nihil comperti habent. Quo fit, ut
 etiamnum naturali affectu & amore carnaliu
 vel etiam spiritualium amicorum & cognatoru
 detineantur: eumque amorem putant sibi per-
 missum, neque animadvertunt quanta ille spi-
 ritualia adferat damna ac detrimenta. Enimue-
 ro superfluas in eos curas & sollicitudines atq;
 cordis immortificationem aduehit, quib⁹ ma-
 nent irreciti varijs ex causis, quae ob antedictos
 amicos & cognatos illis occurrunt, adeo ut no
 possint in interiorem penetrare hominem, sed
 indies innumeris, immortificatis, impuris, in-
 quietis distrahentur ac saucientur affectibus,
 curis ac sollicitudinibus, quae ex naturali amo-
 re profiscuntur, licet bona, & cum virtute
 coniuncta esse videantur.

Quartus Gradus illorum est, qui non so-
 lum externa colunt corporalia exercitia &
 opera,

Amor natu-
 ralis erga a-
 micos & car-
 nales & spiri-
 tales quid
 adferat de-
 trimenti.

opera, sed etiam interna spiritalia, vt sunt prec
ces internæ, quæ mente fundantur, gemitus vel
suspiria, amans condolentia, & amorosa des
deria, atque id genus alia, quæcunque ad inter
num pertinent hominem pro Sancti spiritum
instinctu ac operatione. Verum & ipsos in ea
cœcitate tener spiritus retinet, quod cuncta sua
exercitia hac mente & hoc scopo prosequuntur,
vt sensibili deuotione & amore perfruantur,
vt sensibili deuotione & amore perfruantur.
Namque in cunctis exercitationibus suis
potius suam ipsorum delectationem & voluptatem,
quæ ex deuotione sensibili percipitur,
quam meram, nudam, & gratissimam Dei vo
luntatem spectant, appetunt, & aucupantur. Ita
taque sapius de sui illuminatione & spiritali
dulcedine gloriantur, & in eis acquiescunt: he
bentque despectui eos, qui tentationum oneribus
pressi, ijs carent, aut deficiunt: nec absque
temeritate corde vel ore proferunt illa Dauidis
verba: *Signatum est super nos lumen vultus tui
Domine: dedisti letitiam in corde meo.* Id genus ho
mines manent suo ipsorum iudicio sapientes,
& propriæ voluntatis, nec sese reuera diuine
permittunt ac dedunt voluntati. Nam tamen
dum arridet gratia & deuotio sensibilis, totos
sese & quicquid sunt & possunt, integro affert
Deo permittere ac resignare videntur, verbi
gratia ad voluntariam paupertatem, ad sui con
temptum, ad afflictiones, ad miseriam & des
olationem, ad mortem & id genus alia: at vero
dum sensibilis gratia tollitur, & ipsi ea des
tituuntur & derelinquuntur, si tum illis occur
rat ignominia, persecutio, aduersitas, iniuria,
suam produunt immortalitatem per impa
tientiam,

Psalm. 4.

OTI
45

hientiam, inquietudinem, tristitiam, murmuracionem, & similia. Siquidem adhuc intra se inordinatum sui amorem retinent, quo hostis tartareus illorum trahit voluntatem, quam Deo in omnibus permisisse ac resignasse videntur. Ira nimirum occulto quodam naturæ tractu semper propriæ voluntati manent dediti, quamuis id ipsos lateat: magisque cupiunt Deum suæ obsequi voluntati, quam ipsi gratissimam Dei voluntatem nudè sequantur tam in aduersis quam prosperis, in desolatione iuxta, ac sensibilibus gratiæ affluentia.

Quintus Gradus eos continet, qui in omnibus exercitijs & actionibus, totaq; viuendi ratione siue conuersatione sua propriam voluntatem pro Dei gratissimo beneplacito abnegant. Sed quia in hoc proposito ac instituto non diu exercitati ac firmati sunt, crebrò admodum fragiles ac nutabundos hac in parte sese experiuntur, licet doleant: idque hinc eis accidit, quod mortificandi desiderium siue affectus per continuas exercitationes necdum in eis radices fixerit: quamobrem etiamnum quendam in seipsis instabilitatis spiritum sentiunt, vt quod verbi gratia, modo omni valesciant propriæ voluntati, modo rursus in eo proposito vacillent. Ex horum persona dicit S. Dauid: *For sitant tenebra* (id est, aduersitates) *conulabunt me: & nox illuminatio mea* Psalm. 138. *in delitijs meis*: hoc est, in delitijs affluentis gratiæ, nox id est, commemoratio aduersitatis, cui me tunc sponte permitto ac offero, mea illuminatio est, id est, cõpendiosior accessus meus ad

ad Deum, per quem illuminor. Nimirum homines isti omnem voluntatem propriam absque animi calcitracione etiam in actibus quibuslibet resignarent, & intimo cordis affectu, studio & complacentia ac spiritus humilitate totos se gratissima Dei voluntati submitterent, copiosos inde fructus perciperent, & diuina illustratione occultissimas agnoscerent femitas virtutum, cunctis alijs ferme in cogitatis & incompetas.

Sextum Gradum illi obtinet, qui per modica desideria & continuas exercitaciones omni proprietati absque vlla recalcitracione vel calcitracione perfecte & contentissime sue cum perseuerandi proposito renunciant in gratissimam Dei voluntatem. Siquidem verberius in intellectu illustrati, perspiciunt, bonis & Deum diligentibus omnia cedere ad animam profectum, etiam in quibuslibet rebus aduersis, dicuntque cum Psalmographo: *Domine illuminatio mea & salus mea: quem timebo? Dominus protector vite mee: à quo trepidabo?* Atqui hoc etiam vitio laborant, quod spiritalem consolationem plus satis aucupantur: qua freti cuncta aduersa facile perferunt: atque hanc tantam duntaxat possident, & cum proprietate quadam eam petunt à Deo. Porro intentio huiusmodi consolationem fruendi, non satis pura & diuina est: id quod inde poterit animaduertere, quod tranquillo & quieto non sint pectore, donec sensibilem consolationem pro voto recuperent. Sciendum hinc est, sensibilem hanc deuotionem & consolationem recta & congrua intentione à Deo

Psalmi. 26.

Sensibilem à Deo consolationem expectare, licet intentione recta, imperfectioris esse.

à Deo petere & postulare, quamvis in se ipso
malum non sit, aut vitio obnoxium, tamen
quandam præ se ferre imperfectionem, à pura
& sincera sui abnegatione deficientem, licet id
pauci persentiant: ut quod, verbi gratia, isti-
nsmodi homo sese non permittit vel resignat
Deo absque cordis calcitracione, quo Deus in
ipso modis omnibus, etiam in derelictione &
adversitate, pro sua gratissima voluntate ope-
retur. Ac tamen agnoscit ita fieri merito debe-
re, nihilo secius non sese nititur vltro perfe-
ctè ac purè Deo permittere vel resignare: qua
resit, ut in cæteris exercitijs & virtutibus mi-
nimè progrediatur quandoquidem occultas
naturæ propensiones, subtilesque & inordina-
tas ejusdem appetitiones vel affectiones per-
spicere & internoscere non potest.

Septimus Gradus illis assignatur, qui vtra-
que manu, puta & dextera proprietatis, &
laeva aduersitatis, commode vtiliterque v-
ti nõdrunt, dicentes cum Propheta: *Paratum* Psalms. 107.
cor meum Deo ad excipiendas pro gratiss. volu-
tate tua res prosperas: itemque paratum cor me-
um Deus ad perferenda aduersa pro benepla-
cito tuo. Enimvero homines eiusmodi in o-
mnibus Deo cupiunt satisfacere pro acceptiss.
voluntate: idque tum intro, tum foras se reci-
piendo, atque etiam in intentione & amore:
haud secus quam umbra modis omnibus imi-
tatur motum corporis, quod eam efficit. Quod
pertinet etiam illa amantis animæ sententia:
Sub umbra illius quem desideravi, sedi, & fructus Cant. 2.
illius dulcis gutturi meo. Vbi nimirum nõsse
conue-

conuenit, Deum ipsum lucem esse, Christum
 humanitatem corpus unde umbra existit, &
 vitam illius lōge perfectissimam eam esse vi-
 bram, sub qua requiescere debeamus, perfici
 eandem ipsam vitam imitando. Tum verò spi-
 ritales fructus maxime suaves erunt, siquidem
 Deus istiusmodi homines multis occultis &
 spiritualibus donis & cognitionibus illustrat
 afficit. Neque tales nocte aduersitatis & dereli-
 ctionis obscurantur, vt qui in nudo amore
 dati sint, per quem non solum didicerunt ma-
 gna efficere, sed etiam molesta & dura perpe-
 ri. Eiusmodi Dauid loquitur: *Quoniam tenebram
 obscurabuntur à te*, id est, aduersitates lumen
 gratiæ in te non obscurabunt: & nox aduersi-
 tatus sicut dies prosperitatis siue sensibilis gra-
 tiæ in te illuminabitur: sicut lumen tuum, in
 & tenebræ tuæ. Enimverò id genus homines in
 rebus aduersis spiritali sua quiete & profectu
 potiuntur: ideoq; apto & congruo ordine di-
 uinas percipiunt illustrationes & dona spirita-
 lia, quibus Memoria fit diues, & abundat
 mirandis occultisq; cogitationibus ipsi incredi-
 bilibus, intellectus illustratur, & vis amatiua seu
 voluntas diuini amoris ardore inflammatur.
 Sed quia incautus periculosa est omnis abun-
 dantia, fit nonnunquam, vt donis tam crebris
 perceptis ex subtiliss. quadam & valde abstrusa
 ignorantia partim abutantur: nempe plus sunt
 quiescendo & amando proprium diuinorum
 munerum experimentum, etiam ipsi in neglecti-
 entibus, nec aduertentibus. Id verò hæc ex cae-
 sa eis euenit, quod cum non appetant inordi-
 natè subtractam sibi reddi gratiam, non sunt
 solliciti

Psalm. 138.

OTI

45

solliciti ad perspiciendum, vtrum oblata Dei gratia incaute fruuntur. Et quãdiu hoc ipsum non mortificant, non possunt summam apprehendere perfectionem.

Octavus Gradus illis tribuitur, qui se pure ac sincere gratissimæ Dei voluntati permittunt ac dedunt, vtcunque vel qualitercumque ipse cum eis velit agere tum in tempore, tum æternitate: nec quicquam omnino proprietatis, nec vllum amoris aut effectus attractivi erga creaturas vel dona Dei visum in se residere sinunt. Quod si quæ possideant bona temporaria, ab ijs ita sunt animo liberi & absoluti, ac si ea non habeant. Itidemque à Donis se penitus seruant expeditos ac liberos, non sese inde extollendo aut magnos putando, quasi ea non percepissent. Atque hos Dominus vt plurimum sapius quam cæteros visitat magnis occultisque donis suis, & crebro sub formis, imaginibus vel similitudinibus quibusdam multa eis mira reuelat quãdoquidem iam prope valde ad DEVM accesserunt: quamquam etiam imperfectis interdum hoc eodem modo contingunt reuelationes, sed nõ absque periculo animarum suarum, nisi se gratos præstent, magno studio in cunctis virtutibus & sui mortificatione profectum faciendo. Cæterum huius gradus hominibus, quantum ad communem consuetudinem attinet, sublimis illa & superessentialis reuelatio manet occulta, quæ sine imaginibus, immò supra formas omnes & similitudines suscipitur, ita vt suprema illorum in spiritu habitatio, sit

Ff celsif.

Psalm. 17.

celfissima illa caligo omnem considerationem
excedens, cuius ante mentionem habui. Cle-
mant igitur cum S. Dauid: *Quoniam tu illumina-
lucernam meam Domine, id est, vires intellec-
uales spiritali cognitione illustras: Deus meus
lumina etiam tenebras meas, quo vel in quas
uatus sum, essentiali vultus tui contemplatio-
ne. Verum hæc illis contemplatio non præ-
tur, tum quod Dei dona & reuelationes extra
tione suscipiant, vt tamè semper in ipsis donis
aut reuelationibus quippiam sibi deesse putent,
quod petunt à Deo, tamen ad salutem animæ
virtutum profectum non sit eis necessarium,
tum etiam quod perceptis Dei donis ac reuelationibus
non tam cupidè ac spontè carere-
quàm ea auidè percipiunt. Quamobrem occulta
in eis proprietates delitescit, quæ coram Deo
culpæ obnoxia est. Tam enim animo ab eis
berò & expedito se seruare deberent, ac si
non essent adepti, diuinamque in eis diuinitatem
admirari liberalitatem ac benignitatem, & illi
laudes gratesque agere, quod vilius & indignius
peccatoribus occulta sua dona largiri dignatur:
deinde rursus Deo sese offerre ac reuerentia
nare, parati nedum donis & reuelationibus fru-
strari, sed etiam omnimodam tolerare detestationem
sui & aduersitatem, maximè cum illis
propis donis & reuelationibus vita perfecta proprie-
fita non sit: sed sint amicabilia Dei munera,
ra, quibus liberalissimam suam declarat boni-
tatem, quibusque complures spiritu infirmos
ad perfectam vitã allicit & inuitat. Hinc
potest animaduerti, quomodo perfectè omnis
illo extincta & mortua esse debeat proprietates*

Dona Dei &
reuelationes
quid sint.

qui recto ordine ad supremam contemplati-
uam vitam pertingere velit.

Nonus Gradus illorum est, qui efficacib⁹
exercitationibus, sursum actiuis ac fla-
grantiss. desiderijs ob amorem Dei car-
nem & sanguinem & ossium medullas prope
consumpserunt, nec vllas videntur habere vi-
res reliquas, præterquam quas viuudus ac fla-
grans ac vehemens spiritus subministrare ac
exercere possit. Siquidem sanguis eorum diui-
ni amoris ardore concoctus est & exaruit, etiã
si ipsi non sentiant ob excessiuum feruoris
æstum, iphs perfecte dominantem, atque natu-
ram ipsam vltra naturæ vires agere & perpe-
ti facientem. Isti nimirum sunt charissimi &
occulti filij Dei, quibus is suæ gratiæ & donori
infundit plenitudinem, atque interdum etiam
erigit vsque ad contemplandam diuinam es-
senciam suam. At nihilominus vsque adeo
ipsi mortui sunt, vt in hoc minime requie-
scant tanquam propter seipsos, vtpote qui o-
mne priuatum commodum & consolationem
penitus conculcarunt: solumque glorianur &
gaudent in perfecta crucis CHRISTI imita-
tione, plusque sitiunt omnimodam dereli-
ctionem, contemptum, & afflictionem, quam
quasuis consolationes & sui exaltationem. E-
nimuerò fundamentum & consolationem
suam in vera fide nudo amore exornata col-
locarunt, qua etiam omnem appetunt ferre
aduersitatem absque vlllo diuinæ consolatio-
nis fulcimento vel adminiculo, sicut & Apo-
stolus, postquam Dei essentiã conspexerat, ait:

Et z Mibi

Galat. 6.

Mibi autem absit gloriari, nisi in cruce Domini Iesu Christi. Atque eo homines isti duabus rationibus trahuntur. Prima est, quod Christi humanitatem in omnibus imitari cupiunt, eique se totos conformare, omnem sibi subtrahendo consolationem, atque omnigenam proferendo desolationem corporis & spiritus, dicentes

Psalm. 69.

cum Christo: *Improperium & miseriam expectaui cor meum*, id est, desiderium meum. Altera est, quod in tanta se fundarunt humilitate, ut se omni derelictione dignos putent, & absque afflictione infra creaturas omnes cognitione & defectu se abijciant, cupiuntque à cunctis mortalibus contemptu & iniuria omnifariam affligi, atque à Deo omnigenæ afflictioni, molestiæ, angustia & desolationi tradi: quod Christum in omnibus sectentur ad ipsam etiam ignominiosissimam ac acerbissimam crucis mortem. At qui nõsse hic operæ precium fuerit, quam homines isti in sola Christi cruce gloriari didicerint, nunquam tamen audere eos sua negligentia & incuria quouis modo multijugæ Dei visitationes, influxus, actiones, spiritalis tractus & illustrationes præpedire, sed offerre se ipsos ceu viuidum ac voluntarium instrumentum, quantum possunt & perspiciunt, ad omnimodas Sancti spiritus operationes, quas ille in eis possit efficere, ne sint diuinæ gratia ingrati. De talibus Propheta dicit: *Inebriabitur ab ubertate domus tue, & torrente voluptatis tue porabis eos*. Cæteris verò temporibus vti iuxta externum hominem semper abiectissima & miserrima quæque (id est, omnis consolationis expertia) amplecti debent, ita secundum

Psalm. 39.

homo

hominem internum supra omnia purum siti-
ent amorem, omni quidem sensibili consola-
tione destitutum, ac nihilominus cum om-
niuaria derelictione & cordis pressura coniu-
ctum & onustum: adeo ut nunquam tanta pos-
sint perpeti, quin plura pati cupiant ob amorē
Dei, indefinenter mente volentes ineffabilem
illam spiritus Christi angustiam & derelictio-
nem, quæ ex illius orantis corpore summa vi
sudorem expressit sanguineum: quando nudo
certabat amore omnis spiritalis consolationis
adminiculo destituto, atque in illo horrendo
carnis & spiritus conflictu insignem obtinuit
victoriam, uti hoc ipso hominem redimeret,
redemptum que institueret ac doceret his
ijsdem ingredi vestigijs, utpote in
quo totius perfectionis con-
sistit fundamen-
tum.

